

POORTAOL

GRATIS VESTINGKRANT VOOR EN DOOR BEWONERS VAN DE VESTING WOUDRICHEM
REDACTIE: DAALDERSTRAAT 4 ▼ 4285 AV WOUDRICHEM ▼ info@woudrichemvesting.nl ▼ JAARGANG 21 ▼ 9 JANUARI ▼ 2023

WORDT HET D'R OP OF D'R ONDER?
2023 ZOU WEL EENS HET JAAR VAN DE
WAARHEID VOOR DE TOEKOMST VAN
DE VESTING KUNNEN WORDEN.

WOERKUMSE HORECA-
ONDERNEMERS GAAN IN 2023 DE
GASTEN WEER VERWENNEN. KRIJGEN
ZE DAARBIJ HULP VAN DE GEMEENTE?

DE VESTING HEEFT HEEL WAT
RAMPEN DOORSTAAN ZO LEREN
WE VAN HENNIE. MEDE DOOR DE
VEERKRACHT VAN HAAR BEWONERS.

VESTINGGOUVERNEUR GROET
VESTINGBEWONERS: EEN VOOR-
RECHT OM HIER TE MOGEN WONEN
EN IN VRIJHEID TE KUNNEN LEVEN.

“DOE JEZELF EEN LOL EN ZET JE 2DE
AUTO OP CAMPING OF DE BOL”.
COLUMNIST AB ZET GOEDE
VOORNEMENS OM IN DADEN.

WAT GAAT 2023 DE VESTING BRENGEN?

Na jaren van stilstand en achterstallig onderhoud kwamen er vorig jaar vanuit verschillende hoeken initiatieven die tot doel hadden de vesting weer uit het slop te trekken. Met als resultaat mooie plannen. Maar gaan ze in 2023 ook uitgevoerd worden? De redactie deed een rondje.

BUURTHUIS 2.0

Een jaar geleden kwam er vanuit de vestingbewoners het initiatief voor een buurthuis; een plek voor ontmoeting, ontspanning en samen dingen doen voor jong en oud. Op de enquête onder bewoners kwam een overweldigende respons die de behoefte ruimschoots aantoonde maar daarna werd het stil. “We zijn inmiddels een vereniging en hebben de eerste activiteiten, die goed bezocht werden, achter de rug. Daar gaan we dit jaar dus mee door en we breiden zelfs uit”, vertelt bestuurslid Teunie Bax. In november schoven 27 mensen aan voor een gezamenlijke maaltijd in de ruimte van de RK Kerk aan de Hoogstraat. Een wandeling in december telde 15 deelnemers. Voor dit jaar staan er ook spelletjesmiddagen op het programma en een liederentafel.

Een eigen accommodatie is nog niet gevonden, vertelt Anneke van Walree, één van de initiatiefnemers van het buurthuis. “Er zijn hierover gesprekken geweest met verantwoordelijk wethouder Hunnik. Maar het bestuur van de Kazerne wil

tot juni niets in De Teerkamer en wat Het Arsenal betreft wachten we nog op de publicatie van het onderzoek dat vorig jaar gedaan is.”

Voorzitter Arjens van Gammeren meldt dat het bestuur van het Visserijmuseum druk bezig is met het rapport over de toekomst van het Arsenal. “We zijn in gesprek met beoogde partijen. Het commitment is groot maar het is nog zeker geen gelopen race. We weten overigens dat er ook veel bewoners op het spreekuur geweest zijn. Omdat Lysias alles anoniem verwerkt heeft, hebben wij niet in beeld wie dat waren. Degenen die op het spreekuur zijn geweest en alsnog een exemplaar wensen van het onderzoek kunnen zich bij mij (of iemand anders van het bestuur) melden.”

VESTINGAGENDA IN UITVOERING

Vorig jaar juni verscheen de vestingagenda, een bundeling van plannen rond vier thema's: historie, leefbaarheid, levendigheid en toegankelijkheid. Oude plannen van

de gemeente, de nieuwe erfgoedstatus en veel nieuwe ideeën van bewoners, ondernemers en diverse maatschappelijke organisaties werden overzichtelijk in de nota gepresenteerd. Na de zomer is begonnen met het vertalen van deze agenda in een concreet uitvoeringsprogramma dat dit voorjaar klaar moet zijn. Vestinggouverneur Jan Willem den Beste is één van de bewoners die bij het uitvoeringsprogramma betrokken is. “Er wordt hard gewerkt door alle vertegenwoordigers. Gaande het proces is er natuurlijk al het een en ander geogost: denk aan de vergroening

van de vesting en de jaarlijkse schouw met de gemeente. De participanten zijn ook dichterbij elkaar toegegroeid en dat leidt tot meer begrip en ook concrete daden. Zo is er een vestingstijlboek voor de gemeentelijk afdelingen in de maak zodat er een eenheid komt in het straatbeeld en geen drie verschillende soorten paaltjes naast elkaar. Iets waar één van mijn voorgangers hard voor geknokt heeft.”

De komende maanden leggen betrokkenen de laatste hand aan het uitvoeringsprogramma en benoemen ze ‘actieblokken’.

In april gaat het uitvoeringsprogramma naar wethouder Van Hunnik en die gaat onderzoeken wat er mogelijk is. Vervolgens wordt het programma voorgelegd aan het college en de gemeenteraad. “Kortom 2023 wordt een belangrijk jaar!”

EVENEMENTEN

Met de flinke inflatie en hoge energielasten is de bestedingsruimte van consumenten dit jaar minder. Aart Geurtsen voorzitter van de Stichting Evenementen Woudrichem die ook dit

jaar weer tekent voor het visbakken (18/5), festivalweekend (19-20/5) en na de zomer voor de Visserijdag (26/8) en Winter Wonder Woudrichem (9/12) maakt zich geen zorgen. “Afgelopen Winter Wonder Woudrichem was een groot succes en ik heb geen enkele standhouder horen klagen terwijl de inflatie op z'n hoogst was”. Nieuwe evenementen zitten er dit jaar niet in. “We zijn wel bezig met kinderspelen in de vesting tijdens Koningsdag én met feestverlichting die we dit jaar in de vesting in gebruik willen gaan nemen.”

De programmering voor het mini-theater Apolonia staat stil. Uitbaatster Apolonia Gort is momenteel in overleg met omwonenden om overlast te voorkomen. Niet iedereen is blij met activiteiten in de avond.

Ook de Woerkumse week is een blijvertje en staat in de tweede week van juni gepland. Misschien terug van weggeweest is - tot slot - het Altena Hop/Woerkumer bierfestival op zondag 10 september. “Via het Woerkumer Biergilde hebben we een aanwas van vrijwilligers en we gaan volgende week met hen overleggen of ze mee willen helpen. Het is dan ook Open Monumentendag met dit jaar ‘Duurzaamheid’ als thema. Lokaal verbouwde hop en streekbier sluiten daar natuurlijk uitstekend op aan”, aldus voorzitter Jan Willem Sigtermans.

MINDER HORECAGASTEN BEZOEKEN DE VESTING

Amper een decennium geleden floreerde de horeca volop in en rond de vesting, maar tijden veranderen. De Arjan van Dijkgroep, de Griek, het hotel, de Teerkamer, De Gevangenpoort, Baldadig, Schering en Inslag en nu ook 't Hoekske... één voor één sloten ze de deuren. Op jaarbasis scheelt dat toch al snel duizenden bezoekers.

De uitbaters van 't Hoekske, Angele en Wim Versteeg, hebben definitief de deuren van het café gesloten. Het pand staat al even te huur maar er zijn nog geen opvolgers. Volgens makelaar Caesar van Boekel zijn er wel gegadigden geweest maar die willen graag hapjes uitserveren en dan is een grotere keuken een voorwaarde. Een verbouwing is kostbaar en verdient die maar eens terug. Voor financiering geven banken geen thuis. “Banken doen geen horeca meer”, weet Van Boekel.

ENERGIE

Het handjevol overblijvers begint dit jaar met hogere inkooprijzen, stijgende

lonen (als ze überhaupt al personeel kunnen vinden) en fors gestegen energieprijzen. Ook de coronasteun moet terugbetaald worden. De kosten één op één doorberekenen aan de klant is niet mogelijk waardoor de winstmarge aanmerkelijk onder druk staat. Is het nog wel leuk om horeca ondernemer in Woerkum te zijn?

“Echt wel, het blijft heerlijk om gasten te mogen verwennen”, zegt Corné van Bavel van De Pannekoekenbakker. “We moeten alleen wel een tandje bij zetten. We hebben natuurlijk het geluk dat wij franchisehouder zijn dus door gezamenlijke inkoop mooie kortingen kunnen bedingen, ook op de energie. Maar het is waar, de kosten zijn flink gestegen en dat kunnen we maar een beetje doorberekenen. We zijn vaker open en merken gelukkig dat de klanten niet

minder gaan besteden. Dus ik ben vol goede moed.”

ZONNEPANELEN

Bernard van Bergeijk van Restaurant de Stroming vindt het wel lastiger geworden. “Inkoop voor een redelijke prijs is een echte uitdaging geworden. We hebben vorig jaar een goed jaar gehad, maar na de zomer toch wat terugloop gezien. En we houden ons hart vast als het vaste energiecontract dit voorjaar afloopt. De energiecrisis maakt duidelijk dat we

sowieso allemaal moeten verduurzamen. En we hopen dan ook dat de gemeente daar behulpzaam bij wil zijn door bijvoorbeeld toestemming te geven voor zonnepanelen. Ook merken we dat er flink wat minder watertoeristen de vesting aan doen. Daar zou een steuntje in de rug zeer welkom zijn.”

Een dubbele maandelijks energierekening zorgde ervoor dat ook Patrick de Rade van restaurant Kruiden en Jasmijn op zoek is naar mogelijkheden om te verduurzamen.

“Gelukkig zijn de energieprijzen weer aan het dalen en ik verwacht dat dit ook met de inkooprijzen gaat gebeuren. Maar het is lastiger. In de regio zie je dan ook dat gerenommeerde restaurants de tent verkopen aan formules als De Beren, Tres Tapas en Loetje. Of aan projectontwikkelaars omdat huizen bouwen veel lucratiever is. Gelukkig hebben we vorig jaar goed gedraaid maar

FRIET VAN ANNIET FF NIET

Het zal de liefhebber niet ontgaan zijn dat Friet van Annet de afgelopen weken afwezig was. “Ik wil wel maar het lichaam zit niet mee”, laat Henri weten. “Het was eind vorig jaar bar koud op de Bol en het opbouwen van de tent ging niet goed met m'n handen. Ik wacht even beter weer af.” Henry hoopt eind maart begin april weer met z'n frietkar buiten de waterpoort te staan.

dat was ook echt wel nodig na een paar slechte jaren. Omdat we in maart 20 jaar bestaan gaan we in februari dicht om de boel flink te restylen. Gewoon weer een stapje hoger en lekker de gasten in de watten leggen.”

Alle drie zijn ze van mening dat er meer aandacht voor de vesting moet komen. “Als het aanbod nog meer verschaald, komen de mensen niet meer”, zegt Patrick.

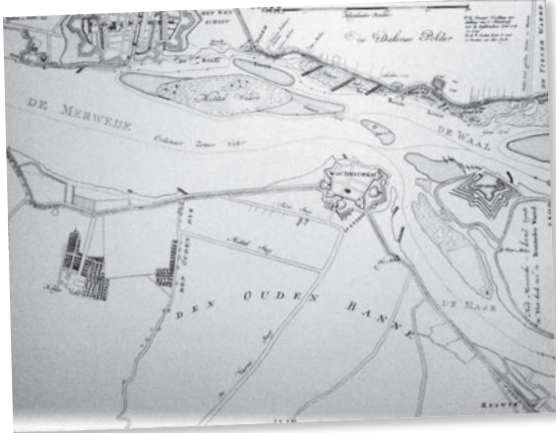

DOOR
HENNIE NEVEN-ROS

Nou, het volgende weet niemand nog uit eigen herinnering, want Woerkum bestond al ver voor het jaar 1000. Er schijnt omstreeks het jaar 700 al een kerk of een kapel op deze plek gesticht te zijn door de 'Heilige Suitbertus'. In het jaar 866 kwam de naam Waldricheshem al voor op verschillende documenten. Door de eeuwen heen is dat veranderd in Woudrichem en wij Woerkummers hebben er Woerkum van gemaakt.

Het is een wonder dat Woerkum nog bestaat als je ziet wat voor rampen er zich door de jaren heen hebben voltrokken. Ik noem er een paar...

In 1391 werd Woerkum door brand geteisterd, in 1421 was er de Sint Elisabethsvloed, in 1556 brak de pest uit. Over 1672 hoefden we het niet te hebben, daar heeft heel Nederland het momenteel over want dat was een rampjaar voor iedereen... Zwaar noodweer in 1674, waarbij hagelstenen zo groot als tennisballen, een flinke vernieling aanrichtten. In 1676 een grote watersnood doordat de houten beer in Heusden doorbrak en in 1740 begaf de Maasdijk bij Heusden het, zodat de boel weer blank stond. Zo kunnen we nog wel even doorgaan, in 1793, 1795, 1796, 1797 en 1798 waren er nog verschillende andere rampen... tot in 1809 de ergste overstroming alle vorige overtrof. Lekker al dat water om ons heen!

kwam Loevestein onder bewind van Brakel. Jammer, anders zou ik, geboren op Slot Loevestein, ook een echte Woerkummer geweest zijn.

Loevestein is ook nog onder bewind van Poederooyen geweest en nu hoort het bij Zaltbommel. Het lijkt wel of ze geen raad wisten met het mooie kasteel.

In 1632 stonden er 156 huizen in Woerkum en een eeuw later 158, waarvan 29 buiten de vesting aan den Oudendijk. In 1850 had Woerkum 1400 inwoners.

De uit de 15e eeuw daterende kerk is aan 'De Heilige Martinus' toegewijd en heette vanaf toen tot nu 'De Martinus' kerk. Wij Woerkummers noemen hem 'De Mosterdpot'. De kerk is twee keer afgebrand, in 1511 en in 1573 tijdens de strijd tegen de Spanjaarden. Of er ooit een spits op de toren heeft gestaan is, ondanks de verhalen, nog maar de vraag en zeg nou zelf, met een spits erop zou de toren nooit "De Mosterdpot" genoemd zijn.

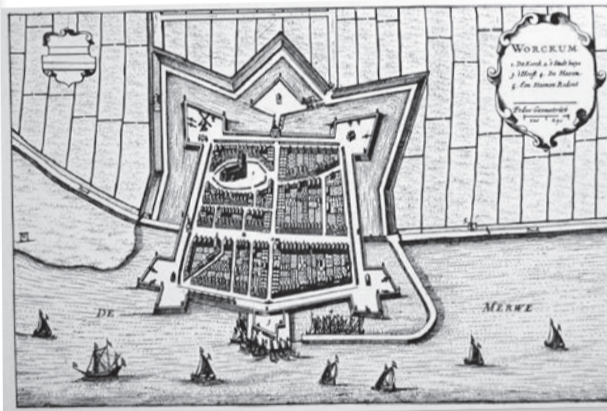
Zo, dit was dan een klein stukje van de geschiedenis en de rampen van Woudrichem, zodat we niet vergeten dat het allemaal niet zo vanzelfsprekend is dat Woerkum er zo mooi bij ligt als nu het geval is. We genieten er heden ten dage nog steeds van en hopelijk velen nog jaren na ons.

Met dank aan Woerkumshoekske (Bas van Straten) voor de plaatjes.

Geen wonder dat Woerkum onder de schuld zat, het water stond de inwoners letterlijk aan de lippen. Het bestuur van Woudrichem zag er ook even wat anders uit dan nu. Toen had je een Baljuw, een schout, twee burgemeesters, zeven schepenen en een raad, zie daar maar eens vrede mee te houden.

Onder de stad Woudrichem (stadsrechten gekregen in het jaar 1356) hoorden de drie Bannen. De oude Ban, de nieuwe Ban en de Honswijk.

Ook waren Oudendijk en Slot Loevestein onder bewind van Woudrichem. Later

DROMEN OVER 'BINNEN DE WALLEN'

Ze wonen al een poosje op de Vissersdijk maar van een nadere kennismaking via 't Poortaal was het nog niet gekomen. We hebben het over Carline Gelderblom (31) en Wilty Schaap (31) Samen met hun

zonen Muck (4) en Tommy (3) hebben ze het erg goed naar hun zin in de Vesting.

"We hoeven niet per se de auto voor de deur te parkeren zoals in de nieuwbouw.

En als de jongens een potje willen voetballen dan doen we dat in de tuin van de kerk", zegt Wilty die als accountmanager bij Amari Metals in Vianen werkt. Carline is hypotheekadviseur bij Rabo Altena Bommelerwaard. Beiden zijn ze getogen buiten de vesting. Hun eerste huis stond in een nieuwbouwwijk maar ze deelden een droom om ooit binnen de muren van de vesting te gaan wonen.

"Dat wilden m'n ouders ook al", vertelt Wilty "maar dat is er nog niet van gekomen. En we hebben echt geluk gehad.

Het is een heerlijk huis; lekker groot en ook rustig omdat het woongedeelte niet aan de straatkant is. Met een schuur annex garage en een lekkere tuin op het zuiden. Vanuit de woonkamer zien we de molen en Woerkumse toren. Prachtig! We waren dan ook gelijk verkocht toen we het konden bezichtigen en super blij toen bleek dat het financieel allemaal precies kon. Het is ook een leuke buurt. Je kunt altijd wel met iemand een praatje maken en we hebben ook een actieve buurtvereniging."

Wilty is in z'n vrije tijd actief bij de voetbalvereniging, maar sluit het niet uit, als de kinderen groter zijn, ook binnen de vesting actief te worden.

Carline en Wilty met zonen Muck en Tommy

Voor de volgende uitgaven zoeken we weer nieuwe sponsors. Neem contact met ons op over de mogelijkheden.
info@woudrichemvesting.nl

't Poortaal-archief vind je op www.woudrichemvesting.nl

VOORNEMENS

Altijd een rare uitdrukking gevonden: 'wie de schoen past trekke hem aan'. Omdat ook een damesschoen kennelijk mannelijk is. En, hoe zou je een schoen moeten passen zonder 'm aan te trekken!? Snapte ik niks van, als kind. Tot ik begreep dat het niet om het werkwoord passen ging maar om het al of niet passend zijn van de schoen. Zoals ik als kind ook niet begreep waarom mensen in zwart-wit tv-series riepen: 'Houten dief!' Dat bleek dus 'Houd de dief'...

Iets anders. Allereerst de beste wensen voor 2023 en dan kan ik het meteen even met u hebben over 'goede voornemens'. Het stoort mij dat mensen wél in onze prachtige vesting willen wonen, twee auto's willen hebben en die dan ook nog voor de eigen deur willen kunnen parkeren. De historische vesting is niet gebouwd op gemotoriseerd verkeer. Dus als je hier wilt wonen, zet dan je auto blijmoedig op de Bol of bij de camping en neem je voor je niet meer te ergeren. Met dat stukje lopen, heb je gelijk die andere goede voornemens: meer bewegen en beter leven, ook weer gehad.

Wie de schoen past...

Ab

NIEUWJAARSGROET VAN DE VESTINGGOUVERNEUR

Terwijl de wind strijkt over de wateren rondom Woerkum en de regen striemt tegen de dakpannen, strak gelakte voordeuren en gevels van het Dordtse of andere types, kijken we terug op een jaar vol vestingwoongenot. Het was ook een KRANS-rijke kerst dankzij alweer zo'n kanjer van een actie, geïnitieerd door de buurtverenigingen en alles KON weer in 2022!

Hier in de vesting voel je je als in een warm bad. We zijn een gemeenschap waar we mekaar kennen en opzoeken zonder elkaar onnodig in de weg te lopen. We delen en bespreken onze waarden en ambities en omarmen diversiteit. De stegen, muren en straten slaan het vermeldingswaardige op en voegen het toe aan het voortschrijdende inzicht van meer dan 1000 jaar geschiedvorming.

Terwijl stadsgenoten het afgelopen jaar ook met tegenslag en verlies geconfronteerd zijn geweest, kunnen we over het algemeen stellen dat we het maar goed voor elkaar hebben op dit kleine stukje Nederland, ingeklemd tussen rivieren, schepen, uiterwaarden en eeuwenoude wallen.

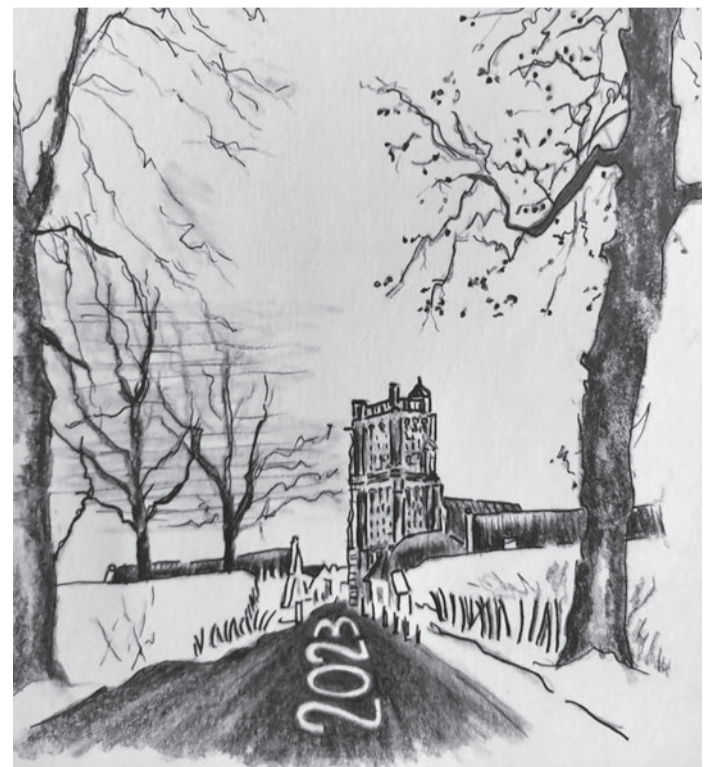
Hier in de vesting kreunt de historische haven, zwoegen de bomen in de wind, vibreert de kerk van lofzang en orgelmuziek en wurmen kruiden en bloemen zich intussen stilletjes door de voegen van de straat en muurtjes naar buiten. We zwemmen naast de deur en delibereer met gemeente en elkaar over hoe we dit alles nog levendiger, leefbaarder, duurzamer en toegankelijker kunnen maken. En het kan altijd beter!

Terwijl we onszelf knallend en gierend de milde voorjaarslucht van het nieuwe jaar hebben ingeblazen, past het om ook stil te staan bij de uitdagingen van deze tijd. Verschillende 'crises' raken ook inwoners van onze stad en streek, maar mensen verder weg in de wereld zitten vaak nog dieper door in de penarie.

We maken ons op voor een nieuw jaar om onze vesting weer eer aan te doen door haar te koesteren en te verzorgen, door mee te werken aan verbeteringen en innovatie of door er gewoon stilletjes van te genieten en je eigen gang te gaan.

Ik wens iedereen een gezond 2023 met voldoening en ruimte om te dromen.

Jan Willem

Redactie:
Ronald van den Ende, Sophie Krale,
Monique van de Ven, Cecilia Verhaar

Fotografie:
Sophie Krale, Annemiek van Straten,
Ronald van den Ende

Illustratie:
Ineke Becht

Contact:
06-53 20 60 99
info@woudrichemvesting.nl

